

**ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Jana Passera v právní věci žalobce: M. S., zastoupeného Mgr. Dagmar Dřímálovou, advokátkou se sídlem Praha 6, Muchova 9/223, proti žalovanému: Ministerstvo vnitra, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 11. 2004, čj. 7 Az 182/2003 - 42,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost se zamítá.**
- II. Žalovanému se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.**

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 11. 6. 2003, čj. OAM-2194/AŘ-2002, o zamítnutí jeho rozkladu a potvrzení rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen žalovaný) ze dne 5. 11. 2001, čj. OAM-959/VL-07-P16-2001. Tímto (posledně uvedeným) rozhodnutím bylo zastaveno řízení o udělení azylu stěžovateli podle ustanovení § 25 odst. 1 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu), neboť se stěžovatel opakovaně ve stanovené lhůtě nedostavil k pohovoru za účelem objasnění důvodů své žádosti o udělení azylu. Rozsudek městského soudu vycházel ze skutečnosti, že žalovaný postupoval v souladu se zákonem.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“). Namítá, že v době, kdy byl správním orgánem I. stupně předvoláván k pohovorům za účelem objasnění důvodů uvedených v žádosti o udělení azylu (tj. v měsících září a listopadu 2001), se fakticky zdržoval na adrese, kterou sdělil správnímu orgánu i cizinecké policii. Na tuto adresu však stěžovateli nebyla doručena žádná předvolání k pohovorům a ani o uložení těchto předvolání nebyl řádně vyrozuměn, ačkoli si poštu, a to i doporučenou – do vlastních rukou, vždy přebíral. Správní orgán a následně i soud vycházely pouze z údaje uvedeného doručovatelem na obálce o tom, že adresát nebyl zastížen a uložení písemnosti mu bylo oznámeno, avšak správní orgán vůbec nezjišťoval, zda stěžovatel vyrozumění o tom, že má na poště uloženu zásilku, obdržel či nikoliv. Domnívá se, že z poznámky doručovatele o tom, že „adresát v místě doručení nebyl zastížen a uložení písemnosti mu bylo oznámeno“, nelze učinit závěr o tom, že stěžovatel byl skutečně vhodným způsobem vyrozuměn o uložení předmětných písemností. Domnívá se, že je velice nepravděpodobné, aby se ve dvou zcela shodných případech, kdy očekával předvolání k pohovorům, nedozvěděl o tom, že poštovní doručovatel jej v místě doručení nezastihl a písemnost mu byla uložena, a to zejména s přihlédnutím k tomu, že v ostatních případech si stěžovatel doporučenou poštu, o jejímž uložení byl řádně vyrozuměn, vždy přebíral. Navrhuje rozsudek Městského soudu v Praze zrušit a věc mu vrátit zpět k dalšímu řízení, zároveň navrhuje přiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak napadený rozsudek krajského soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Kasační stížnost proto považuje za nedůvodnou a navrhuje, aby ji Nejvyšší správní soud zamítl.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku, nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

K tomu ze správního a soudního spisu vyplynulo, že stěžovatel podal dne 5. 2. 2001 v přijímacím středisku Vyšší Lhoty návrh na zahájení řízení o udělení azylu. Žalovaný dopisem určeným do vlastních rukou vyzval stěžovatele, aby se dne 20. 9. 2001 dostavil k pohovoru za účelem objasnění důvodů pro které žádá o azyl. Stěžovateli bylo doručováno na adresu P. 4, P. N. 218 – U., kde se zdržoval. Vzhledem k tomu, že nebyl na uvedené adrese zastížen, byla zásilka dne 3. 9. 2001 uložena na poště a stěžovatel o tom vyrozuměn; zásilku si však nevyzvedl a k pohovoru se nedostavil. Opakovaně byl pozván k pohovoru na den 2. 11. 2001, avšak opět si zásilku uloženou na poště nevyzvedl a k pohovoru se nedostavil. Žalovaný dne 5. 11. 2001, čj. OAM-959/VL-07-P16-2001 vydal rozhodnutí, kterým bylo řízení o udělení azylu stěžovateli zastaveno podle ustanovení § 25 odst. 1 písm. d) zákona o azylu, neboť se stěžovatel opakovaně bez vážného důvodu ve stanovené lhůtě nedostavil k pohovoru za účelem objasnění důvodů své žádosti o udělení azylu. Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel rozklad, v němž sdělil, že výzvy na pohovor neobdržel v místě svého trvalého pobytu a vyslovil svůj nesouhlas s napadeným rozhodnutím. Rozhodnutím ministra vnitra ze dne 11. 6. 2003, čj. OAM-2194/AŘ-2002 bylo napadené rozhodnutí žalovaného potvrzeno a rozklad zamítnut. Proti tomu stěžovatel podal žalobu, ve které uvedl, že se v době, kdy mu měly být doručeny obě výzvy k pohovoru, zdržoval na adrese, kde byl oficiálně hlášen. Dodal, že přes tuto skutečnost mu nebyla žádná z obou výzev ke konání pohovoru doručena.

Podle ustanovení § 23 odst. 2 zákona o azylu je žadatel o azyl povinen dostavit se na předvolání Ministerstva vnitra k pohovoru. Dle ustanovení § 24 odst. 1 cit. zákona se písemnosti doručují do vlastních rukou žadatele o udělení azylu. Z důvodu absence speciálních pravidel o postupu doručování písemností do vlastních rukou v zákoně o azylu se subsidiárně použijí pravidla stanovená zákonem č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád). Nebyl-li adresát písemnosti, která má být doručena do vlastních rukou, zastížen, ačkoliv se v místě bydliště zdržuje, doručovatel uloží písemnost v místě příslušné provozovně držitele poštovní licence nebo u obecního úřadu a adresáta o tom vhodným způsobem vyrozumí. Nevyzvedne-li si adresát písemnost do tří dnů od uložení, poslední den této lhůty se považuje za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl (§ 24 odst. 2 správního řádu). Podle ustanovení § 25 odst. 1 písm. d) zákona o azylu se řízení o udělení azylu zastaví, jestliže se účastník řízení bez vážného důvodu opakovaně nedostavuje k pohovoru nebo neposkytuje informace nezbytné pro spolehlivé zjištění skutkového stavu věci a na základě dosud zjištěných skutečností nelze rozhodnout.

Z uvedených ustanovení vyplývá, že žalovaný může podle ustanovení § 25 odst. 1 písm. d) zákona o azylu zastavit správní řízení o udělení azylu tehdy, jestliže se žadatel o azyl opakovaně nedostavuje k pohovoru bez vážného důvodu a zároveň nelze na základě dosud zjištěných skutečností rozhodnout. Obě tyto podmínky musejí být splněny kumulativně, přičemž z požadavku opakovanosti je nutno vyvodit, že se vyžaduje přinejmenším dvojí nedostavení se k pohovoru bez vážného důvodu.

Nezbytným předpokladem postupu podle tohoto ustanovení je řádné doručení předvolání k pohovoru, které se musí uskutečnit v souladu s pravidly stanovenými v ustanovení § 24 správního řádu. Pokud si adresát písemnost zaslanou do vlastních

rukou nepřevezme při doručování, je zásilka považována za řádně doručenou v případě uplatnění zákonné fikce uvedené v ustanovení § 24 odst. 2 věta druhá správního řádu. Předpokladem nastoupení zákonné fikce dle tohoto ustanovení je skutečnost, že se adresát v daném místě zdržuje, že nebyl při doručování zastižen, že byl o uložení zásilky v provozovně držitele poštovní licence nebo u obecního úřadu vhodným způsobem vyrozuměn a že si do tří dnů od uložení zásilku nevyzvedl. V daném případě má Nejvyšší správní soud za prokázané, že se stěžovatel v době doručování na doručovací adrese zdržoval, avšak nebyl zastižen a zásilku si nevyzvedl, neboť tato skutečnost vyplynula z doručenek, které byly vráceny s tím, že stěžovatel nebyl zastižen. Rovněž údaje evidenčního listu stěžovatele, vedeného Ministerstvem vnitra, potvrzují, že stěžovatel byl až do dne 24. 7. 2002 hlášen na adrese P. 4, P. N. 218 – U..

Dále bylo třeba, aby se soud zabýval otázkou, zda stěžovateli v účasti na těchto pohovorech bránil vážný důvod ve smyslu ustanovení § 25 odst. 1 písm. d) zákona o azylu. Po zvážení všech okolností případu Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že tomu tak nebylo.

Nejvyšší správní soud vzal též v úvahu, že v daném případě měl žalovaný jako podklad pro rozhodnutí pouze návrh na zahájení řízení a že žádný jiný pohovor k žádosti o udělení azylu, standardně v řízeních o udělení azylu prováděný, se stěžovatelem proveden nebyl. Informace obsažené v návrhu na zahájení řízení přitom samy o sobě nejsou dostatečným podkladem pro řádné posouzení naplnění důvodů pro udělení azylu dle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu. Za dané situace Nejvyšší správní soud dovedl, že podmínky aplikace ustanovení § 25 odst. 1 písm. d) cit. zákona byly naplněny, neboť stěžovatel se bez vážného důvodu opakovaně nedostavil k pohovoru, ke kterému byl řádně předvolán, a na základě dosud zjištěných skutečností nebylo možné rozhodnout.

Co se týče námítky stěžovatele, že správní orgán I. stupně nijak neověřoval, zda se na adrese, na kterou mu zasílal předvolání skutečně zdržuje, Nejvyšší správní soud konstatuje, že z předloženého správního spisu nebylo zjištěno žádné pochybení při doručování zásilek s předvoláním k pohovoru ze strany soudu či provozovatele poštovních služeb. Na předmětných obálkách s doručenkami, ve kterých byly shora citované písemnosti doručovány, byly zřetelně vyznačeno, že adresát, ačkoli se v místě doručování zdržuje (adresa P. 4, P. N. 218 – U.), nebyl zastižen, proto byla písemnost uložena na poště, adresátovi byla ponechána výzva k jejímu vyzvednutí, ten si však písemnost v úložní době nevyžádal, proto byla zaslána soudu zpět, a doručenky obsahovaly podpis doručující osoby, příslušné datum a razítko.

Doručenka, jako doklad o doručení písemnosti do vlastních rukou, je veřejnou listinou a potvrzuje, není-li dokázán opak, pravdivost toho, co je v ní osvědčeno. Povahu veřejné listiny má doručenka i tehdy, jsou-li údaje, jimiž musí být opatřena, obsaženy také na obalu zásilky, kterou pošta od doručenky neoddělila, a po uplynutí úložní lhůty vrátila správnímu orgánu spolu s doručenkou. K tomu, aby mohla být vyvrácena správnost údajů o doručení obsažených v doručence, která je veřejnou listinou, musí stěžovatel v řízení především tvrdit a prokázat skutečnosti, jež vedou k závěru, že údaje

v doručence nejsou pravdivé. Jde-li o tzv. náhradní doručení písemnosti určené do vlastních rukou účastníka (o doručení uložením písemnosti na poště), jsou tvrzeními, v případě, že jsou prokázána, způsobilými vyvrátit závěr o doručení prokazovaném doručenkou, v podstatě jen tvrzení, že se nezastižený adresát v době pokusu o doručení písemnosti v místě doručení nezdržoval, případně tvrzení, že pošta při doručování zásilky nedodržela postup předepsaný správním řádem. Musí přitom jít o tvrzení konkrétní, vztahující se k údajům o doručení konkrétní písemnosti. Tvrdí-li stěžovatel opak, aniž by svá tvrzení jakkoli doložil, Nejvyšší správní soud k tomuto nemůže přihlížet.

Nejvyšší správní soud neshledal naplnění důvodů kasační stížnosti uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. března 2006

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu